

Antje Jackelén: Inledningsanförande vid kyrkomötet 2014

Talare

Antje Jackelén
Ärkebiskop

Datum

23 september 2014

Plats

Uppsala

- 1 Ers majestäter, herr talman, herr landshövding, herr minister, herr prorektor,
honoured guests, ledamöter – systrar och bröder i Kristus!

- 5 Med glädje och förväntan välkomnar jag er till årets kyrkomöte. Ett särskilt
välkommen till ledamöter som är nya för denna mandatperiod! Det är ett viktigt
uppdrag som anförtratts er. Idag ser vi många glädjande tecken och möjligheter,
men vi har också allvarliga utmaningar framför oss.

- 10 Jag bekymras över signaler om att vi som kyrka utvecklas till en koncern i
tjänste- och upplevelsebranschen. Det leder till ett konsumenttänkande som
inte främjar delaktighet, utan skapar ett vi och ett de, ett inne och ute.
Evangeliet blir en produkt att förpacka. Kyrkans medlemmar reduceras till
kunder och anställda till arrangörer som har jobbet att producera ett
serviceutbud. Men vi är inte en koncern i upplevelsebranschen utan en kyrka i
15 försoningsbranschen!

- Jag ser också att samverkan i den dubbla ansvarslinjen sätts på prov.
Förtroendevalda kan uppleva ett kunskapsunderläge gentemot de anställda,
samtidigt som anställda kan uppleva ett maktunderläge gentemot de
20 förtroendevalda. Men en luthersk kyrka ska inte spela ut anställda och
förtroendevalda mot varandra. Kyrka är vi tillsammans. Vår tradition talar ju
om ett allmänt prästadöme i vilket vi alla genom dopet är kallade att förkunna
evangelium i ord och handling. Kallelsen och sändningen gäller oss alla. Därför
är det hoppfullt att se siffror som säger att 700 000 människor kan tänka sig att
25 vara ideellt engagerade i vår kyrka. Här finns en kraftfaktor: möjligheter som vi
gemensamt behöver bli bättre på att förverkliga!

Kunskapen om kristen tro har sjunkit under lång tid. Det gäller hela samhället,
medlemmar som icke-medlemmar, anställda som förtroendevalda. Bristande

kunskap och frånvaro av djupare reflektion över kristen tro bidrar till en ökad polarisering i kyrkan. Ett fåtal deltar i en alltmer högljudd debatt – ibland en debatt om debatten – som överröstar det kunskapssökande, insiktsfulla samtalet.

35

När det gäller att lära ut bönens språk, trons sånger och Bibelns berättelser kan vi inte längre förlita oss på hemmen eller samhället i stort – det är vi själva som måste göra det. Som kyrka har vi under lång tid underlåtit att hantera dessa frågor systematiskt och samordnat. Därför är det glädjande att de motioner som kyrkomötet behandlat angående undervisning och mission de senaste åren får gensvar i satsningen Dela tro – dela liv.

45

Nedlagt i vår kyrkotraditions DNA ligger ett rikt bildningsarv som vi måste vårda och utveckla. När jag nu under hösten besöker kyrkoledare i de Nordiska länderna kommer jag att diskutera just arbetet med undervisning och mission. Till vår kyrkas stora framtidsfrågor hör denna: hur hanterar vi vårt gemensamma ansvar att vara skickliga delare av tro och liv? Och i ljuset av stigande självmordssiffror bland unga: hur kan vi ge barn och ungdomar ett språk som gör att de inte förstummas när livets djupa existentiella frågor öppnar sina avgrunder?

55

För tre veckor sedan invigde jag Svenska kyrkans nya utbildningsinstitut. I Uppsala och i Lund samlas nu utbildning av diakoner, musiker, pedagoger och präster under samma tak. Det innebär en kraftsamling. Där bör finnas potential att försörja vår kyrka med både bred- och spetskompetens!

60

Gudstjänstlivet krymper. Färre människor firar gudstjänst och allt färre har tillgång till ett regelbundet gudstjänstfirande i sina närmaste kyrkor. Anpassning till demografiska förändringar är nödvändig, men den får inte slå ut pulsen i kyrkans liv, gudstjänstfirandet. En kyrka ska utstråla gudstjänstglädje. För det behövs delaktighet och igenkännande i gudstjänster som utmanar och berör. Det är förstås lättare sagt än gjort. Gudstjänstglädje blir det ju inte bara för att vi säger att vi ska ha det. Inte ens för att en ärkebiskop säger det. Däremot finns det, som de flesta av oss vet alldeles för väl, en lång rad sätt att hindra den. En viktig början är att vi tillsammans tar bort hinder för gudstjänstglädjen.

65

Gudstjänsten är mer än själva riten. Den är vår samling och sändning i Guds tjänst för veckans alla dagar och tider. Därför är arbetet med vår nya handbok

70 viktigt. Den ska återspegla både evangeliets radikalitet och samtidens krav. Vi ska göra det enkelt utan att förenkla, göra det nutidsorienterat utan att förtiga Guds stora framtidsloften, göra det personligt utan att tappa bort gemenskapen, göra det världstillvänt utan att dölja evangeliet om Jesus Kristus. Arbete återstår, men det stora engagemanget i remissarbetet och faktumet att många församlingar valt att fortsätta gudstjänstfirandet med handboksförslaget är goda tecken.

Inkrökthet i sig själv är synd, också för en kyrka. Därför kan vi inte ställa det lokala perspektivet mot det internationella och ekumeniska.

80 Strukturuomvandlingar och gudstjänstutveckling ska inte skymma vår blick för världens utmaningar, utan tvärtom skärpa den.

Som del av den världsvida kyrkan ser vi med bestörtning på utvecklingen i Mellanöstern. Bara i Syrien beräknas snart halva befolkningen, 10 miljoner, ha flytt sina hem och blivit flyktingar i eller utom landet och var fjortonde sekund lär någon passera landets gräns och bli en flykting.

(<http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=83&artikel=5950447>)

Förföljelsen av kristna och andra minoriteter i norra Irak är grym.

Civilbefolkningens situation i Gaza är fortsatt svår. Också på andra håll i världen utspelas humanitära katastrofer, ibland långt från mediernas strålkastarljus.

Svenska kyrkan har en speciell relation till den lutherska kyrkan i Liberia. Så här skriver dess biskop, Jensen Seyenkulo, till oss: "Ni står i solidaritet med oss i ebolakrisen som skakar vårt land och vår kyrka. Ert brev stärker vår övertygelse att vi inte står ensamma i denna kamp. Förmedla vårt uppriktiga tack till våra bröder och systrar i Svenska kyrkan. Era böner och er omtanke gör skillnad."

Genom vårt deltagande i Act Alliance bidrar vår kyrka med akuta humanitära insatser på många platser. Vi är också med i det långsiktiga arbetet för fred och försoning på många håll i världen. På hemmaplan sker påverkansarbete i frågor om sociala orättvisor, asylrätt, vapenexport och klimat.

Ibland diskuteras vårt nationella och internationella engagemang. "Varför gör kyrkan ingenting?" frågar somliga. "Varför blandar sig kyrkan in i politiken?" frågar andra. Därför tål det att upprepas: Grunden för vårt engagemang i rättvisefrågor är evangeliet om Jesus Kristus.

110 Överlag finns det en klart positiv förväntan på kyrkornas roll i samhället.
Biskopsbrevet om klimatet är ett exempel på ett teologiskt grundat inlägg som
har uppmärksamrats både i sin svenska och engelska utgåva. En nypublicerad
undersökning bekräftar bilden att en majoritet i vårt land ser Svenska kyrkan
115 som en viktig samhällsaktör och två tredjedelar menar att vi bidrar till minskade
motsättningar i det mångkulturella samhället.
(<http://www.dn.se/debatt/kyrkan-maste-fortsatta-att-vara-en-politisk-kraft/>)

Religionsdialogen är nödvändig i vår tid. Det gäller i vårt eget land där hatbrott,
segregation och bristande framtidstro kräver insatser från hela civilsamhället.
120 Det gäller också internationellt. Situationen i Mellanöstern visar hur förödande
religiös extremism är. Fanatism får inte framställas som religionens sanna
ansikte.

Framöver tror jag att religionsmöten allt mindre har som syfte att jämföra
125 likheter och skillnader. Istället ser jag hur människor av olika tro går samman för
att möta livets och världens utmaningar. För en månad sedan tecknade
Lutherska världsförbundet och Islamic Relief Worldwide (IRW), en
internationell muslimsk hjälporganisation, en avsiktsförklaring att samverka i
humanitärt bistånd. Ungefär samtidigt samlade Kyrkornas världsråd unga
130 kristna, judar och muslimer i ett upprop för global klimaträttvisa.

Trostraditionerna utgör en förändringspotential som samhället inte kan vara
utan. I vår tro på Gud som skapare av allt vad synligt och osynligt är delar vi
mycket med judiska och muslimska grannar. Det finns annat som skiljer.
135 Varken likheter eller skillnader ska slätas över, men framför allt delar vi ansvaret
för att denna värld ska vara en rättvis och hållbar plats för alla människor

Kyrkomötets mandatperiod kulminerar i reformationsjubileet 2017. I maj det
året samlas Lutherska världsförbundet i Windhoek i Namibia. Resan från
140 Wittenberg till Windhoek tog 500 år och visar att reformationen inte bara är en
nordeuropeisk angelägenhet. Kristen tro låter sig inte spärras in inom nationella
eller kulturella gränser.

Även om förberedelserna inför jubileet 2017 pågår för fullt internationellt är
145 det ännu lite trevande hos oss. Jag vill att vi återupptäcker livsglädjen i vårt
lutherska arv och firar reformationen som global, ekumenisk och pågående. I

gemenskap med alla kristna och tillsammans med lutherska kyrkor över hela
världen kan vi leva ut reformationsjubileets motto: Liberated by God's Grace –
150 befriad genom Guds nåd. Befriade genom Guds nåd: låt oss därför ta oss an vårt
arbete med frimodighet.

Källa

<div>Manuskript hämtat från svenskakyrkan.se (2025-12-10)</div>

Taggar

Kyrkomötets öppnande, Svenska kyrkan

URI

<https://www.svenskatal.se/tale/antje-jackelen-inledningsanforande-vid-kyrkomotet-2014>